

ORSZÁGGYŰLÉSI KÉPVISELŐ

Renépszám: T/4856/141
Erkezett: 2011 NOV 23.

Módosító javaslat

Dr. Kövér László
az Országgyűlés Elnöke részére

Budapest

Tisztelt Elnök Úr!

A Hárszabály 94. § (1) bekezdése alapján a **nemzeti köznevelésről** szóló T/4856. számú törvényjavaslathoz az alábbi

m ó d o s í t ó j a v a s l a t o k a t

terjesztem elő:

1. A törvényjavaslat 77. § (6) bekezdése az alábbiak szerint módosul:

„(6) Az oktatásért felelős miniszter – az Országos Köznevelési Tanács javaslatára – kinevezi, valamint felmenti az oktatási jogok biztosát.”

2. A törvényjavaslat a következő 84-85. §-sal és az azt megelőző alcímmel egészül ki, egyidejűleg a törvényjavaslat ezt követő §-ainak és alcímeinek jelölései ennek megfelelően változik:

„49. Az Országos Köznevelési Tanács

84. § (1) Az Országos Köznevelési Tanács a köznevelés kérdéseivel foglalkozó autonóm testület, amely értékelő, véleményező és javaslattevő feladatokat lát el.

(2) Az Országos Köznevelési Tanács

a) figyelemmel kíséri az oktatásügy helyzetét, véleményt nyilvánít a döntés-előkészítési folyamat különböző szakaszaiban,

b) a neveléssel, oktatással kapcsolatos kutatások elvégzésére vonatkozó javaslatokat fogalmaz meg,

c) állást foglal az oktatásüggyel összefüggő oktatáspolitikai és fejlesztési kérdésekben.

(3) Az Országos Köznevelési Tanács figyelemmel kíséri és véleményezi

a) a tantervi szabályozást, az Óvodai nevelés országos alapprogramjának, a Nemzeti alaptantervnek, a kerettantervnek a kiadását, alkalmazását, felülvizsgálatát,

b) a pedagógusképzés és továbbképzés, valamint az oktatásügyi vezetőképzés helyzetét,

c) a közoktatás színvonalának alakulását a tanulói teljesítményekkel kapcsolatos országos méréseket,

d) az oktatási-nevelési intézmények belső világát, ezen intézményeknek az állampolgári nevelésben betöltött szerepét

e) a pedagógia szakszolgálatok és a pedagógiai szakmai szolgáltatások működését,

f) a minősítési rendszer és pedagógus életpálya modell működését,

g) a pedagógusok tevékenységét és iskolák működését értékelő rendszerek működését,

h) a tankönyvkiadás, a tankönyvvé nyilvánítás és a tankönyvellátás helyzetét,

i) az intézményvezetői kinevezések gyakorlatát,

j) a diákjóléti ellátások és a kollégiumi nevelés helyzetét,

k) az esélyegyenlőség érvényre jutását,

l) az iskolarendszerű felnőttképzés helyzetét,

m) a világnézeti semlegesség érvényesülését a világi iskolákban.

(4) Az Országos Köznevelési Tanács az MTA Pedagógiai Bizottságával és az oktatáskutatás és -fejlesztés műhelyeivel együttműködve részt vesz az oktatásügyi kutatások eredményeinek összegzésében és a kutatási prioritások kialakításában.

(5) Az Országos Köznevelési Tanács javaslatot tesz az oktatási jogok miniszteri biztosának személyére, és évente véleményezi az oktatási jogok miniszteri biztosának beszámolóját, továbbá javaslatot tesz az oktatási jogok miniszteri biztosának felmentésére

(6) Az Országos Köznevelési Tanács

a) három tagját az országos pedagógiai szakmai szervezetek,

b) három tagját az országos pedagógus szakszervezetek,

c) három tagját a pedagógusképző felsőoktatási intézmények,

d) három tagját az országos szülői szervezetek,

e) három tagját az országos diákszervezetek,

f) három tagját a helyi és a területi önkormányzatok érdekképviseleti szervezetei

g) három tagját az országos kisebbségi önkormányzatok

i) három tagját az oktatásügyi kutatásokat végző intézetek és szakmai műhelyek,

j) egy tagját a magániskolák, két tagját a felekezeti iskolákat fenntartó egyházak, két tagját az országos munkaadói szövetségek és munkaadói kamarák jelölik ki külön jogszabályban meghatározott módon.

(7) Az Országos Köznevelési Tanács további egy-egy tagját az Országgyűlésben képvisellel rendelkező pártok jelölik ki.

(8) Az Országos Köznevelési Tanács tagjainak megbízatása három évre szól.

85. § (1) Az Országos Köznevelési Tanács évente legalább hat ülést tart.

(2) A tanács ülésein tanácskozási joggal vehetnek részt a kormányzat meghívott képviselői és szakértői.

(3) Az Országos Köznevelési Tanács meghatározza működésének rendjét, megválasztja elnökét és többi tisztségviselőjét.

(4) Az Országos Köznevelési Tanács mellett állandó és ideiglenes szakmai és szakértői bizottságok működhetnek.

(5) Az Országos Köznevelési Tanács ülései nyilvánosak, az ezekről szóló összefoglalókat az ülést követő nyolc napon belül az Országos Köznevelési Tanács honlapján közzé kell tenni.

(6) Az Országos Köznevelési Tanács tagjai a testületi és a bizottsági üléseken való részvételükkel összefüggésben külön jogszabályban szabályozott munkaidő-kedvezményben, illetve indokolt esetben utazási költségtérítésben részesülnek. Az Országos Köznevelési Tanács munkáját titkárság segíti. A teljes ülések és a bizottsági ülések előterjesztéseinek elkészítésért díjazásban részesülnek a tanács tagjai, illetve az erre a munkára felkért szakértők. E személyek foglalkoztatásának, munkavégzésének költségeit, továbbá az elnökség által megrendelt, évi legfeljebb tizenkét szakértői tanulmány elkészítésének költségeit a központi költségvetésből kell fedezni. A közoktatásért felelős miniszter biztosítja, hogy rendszeresen lehetőség nyíljon az Országos Köznevelési Tanács által javasolt kutatások elvégzésére.

(7) Az Országos Köznevelési Tanács működéséhez szükséges infrastrukturális feltételekről a közoktatásért felelős miniszter gondoskodik.”

INDOKOLÁS

A törvény címében megjelenő köznevelés fogalom eredetileg nem az alapfokú- és középfokú intézményrendszerének összefoglaló megjelenítésére szolgált, hanem abban az értelemben használták, hogy az oktatás kiemelkedő jelentőségű közügy. Ez a szemlélet ugyanakkor egyáltalán nincs jelen a benyújtott törvénytervezetben, amelyre a kormányzati, állami szervek túlsúlyos szerepvállalása jellemző. Mindez abból is kitűnik, hogy a tervezetben az oktatásirányítás az országos szintje esetében egyáltalán nem jelennek meg az érdekegyeztetés, a konszenzusképzés intézményes formái.

Ez rendkívül visszásnak tekinthető, hiszen a modern társadalomban a közügyek megoldása nem korlátozódhat az adott terület bürokratikus, állami keretek közötti irányítására, hanem szükségesé teszi azt, hogy az egyes közpolitikákhoz kapcsolódón létrejőjenek és megfelelő feltételek között működhessenek a társadalmi részvétel, az érdekegyeztetés, a konszenzusképzés intézményei.

Noha a törvénytervezetből nem hiányoznak a magyar pedagógiai hagyományokhoz való visszatérést hangoztató szövegek, a hazai oktatásügyi maradandó hagyományaitól való radikális elfordulásról is tanúskodik a fentebb vázolt helyzet, hiszen már a dualizmus korai időszakában, 1872-ben létrejött az Országos Közoktatási Tanács, mely a kor legjelesebb tudósait és a tanárokat, tanítókat egyaránt magában foglaló testület volt, és amely a XIX. század utolsó harmadában jelentős tevékenységet fejtett ki a tantervek korszerűsítése terén. A Második Világháborút követően Országos Köznevelési Tanács néven szerveződött újjá a testület, amelynek jelentős szerepe volt a tankönyvek korszerűsítésében. Az államszocializmus éveiben viszont nem működhetett a szóban forgó testület annak ellenére, hogy 1956 októberében több jeles szakember szorgalmazta felélesztését. Csak a politikai pluralizmus létrejöttét követően, 1993-tól szerveződhetett újjá az Országos Köznevelési Tanács, melyben elsősorban pedagógiai szakmai szervezetek, az oktatáskutatás és a tanárképzés képviselői kaphattak helyet. Emellett ugyancsak elkezdhette működését a Közoktatás-politikai Tanács, melyben a pedagógiai szakmai szervezetek képviselői mellett számos egyéb oktatásügyi érdekcsoport (pedagógus szakszervezetek, iskolafenntartó önkormányzatok, magániskolák, egyházi iskolák, diákszervezetek, szülői szervezetek, kisebbségi szervezetek) delegáltjai is megfogalmazhatták javaslataikat a legkülönbözőbb oktatásügyi kérdésekkel kapcsolatban.

Az oktatásügyi érdekcsoportok képviselőivel folytatott országos szintű eszmecsere intézményes feltételeinek felszámolása egy diktatórikus - az államszocializmus időszakára emlékeztető - irányításmóddhoz való visszatérés szándékáról tanúskodik.

Pedig az oktatásügy esetében, különösen fontos lenne az oktatás, nevelés ügyeivel kapcsolatos társadalmi egyetértés megteremtése, hiszen az iskolarendszer működése több évtizedes távlatokban is meghatározza az ország helyzetét, a gazdaság fejlődését, az állampolgárok életesélyeit, boldogulását, akárcsak a társadalmi együttélés minőségét, a demokratikus intézményrendszerek működésmódját.

Ugyancsak az érdekek, oktatással kapcsolatos elképzelések egyeztetésének körültekintő, kiegyensúlyozott körülmények között történő egyeztetésének szükségessé következik abból, hogy az oktatási rendszerre hosszú gesztációs idő jellemző, azaz egyes változtatások hatásai csak évtizedek múlva bontakoznak ki.

A fejlesztési elképzelések körültekintő nyilvános megvitatására, a széles körű konszenzusképzésre azért is szükség van, mert a családok, a szülők, akárcsak a oktatási rendszerből kikerülteket

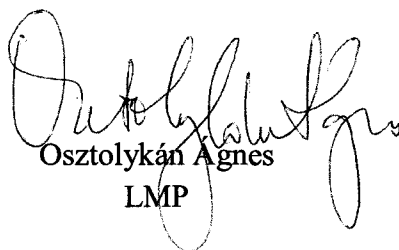
foglalkoztató intézmények joggal várják el, a kiszámíthatóságot, azt, hogy ne rögtönzésszerűen változzanak az oktatási rendszer jellemzői. Az oktatási rendszer működésében résztvevők is igénylik a kiszámíthatóságot, azt, hogy csak alaposan megvitatott, kiérlelt fejlesztési tervek jegyében történhessenek jelentősebb oktatásügyi változások. Igen fontos, hogy az oktatási rendszer működtetésével, fejlesztésével kapcsolatos döntés-előkészítő folyamatba a rendszer működési problémáinak kritikus elemzésére képes, a külföldi és hazai kutatási eredményeket, jó gyakorlatokat ismerő, neveléstudományokkal, oktatáskutatással foglalkozó kutatók is bekapcsolódhassanak.

Tekintettel arra, hogy országunkra a politikai pluralizmus, a világnézetek és az értékrendek tekintetében mutatkozó sokféleség jellemző, különösen fontos az, hogy az oktatási rendszer működésének, fejlesztésének fő kérdéseiben az éppen aktuális parlamenti többségénél szélesebb nemzeti egyetértés alakuljon ki a különböző értékrendű, világgépű, illetve a különféle politikai irányzatokhoz vonzódó polgárok között. Figyelemre méltó ebből a szempontból, hogy a finn oktatási csoda létrejöttében fontos szerepe volt annak, hogy évtizedekkel ezelőtt egy párt kezdeményezésére közmegegyezés jött létre a főbb nemzeti oktatáspolitikai célokat illetően, és ezeket a célokat (esélyegyenlőség és minőségi oktatás) mindmáig egyetértés övezi.

A konszenzusképzés kitüntetett fontosságú színtere lehetne egy megújult és valódi autonómiát élvező Országos Köznevelési Tanács. E grémiumban egyaránt képviseltethetnék magukat a korábbi Közoktatáspolitikai Tanácsban és Országos Köznevelési Tanácsban képviselt érdekcsoportok. A régi-új testület szerepet vállalhatna a közoktatás helyzetének értékelésében, a Nemzeti Alaptanterv új változatainak véleményezésében és legitimálásában, az oktatásügy, nevelésügy terén jelentkező gondok megoldását segítő javaslatok megfogalmazásában, továbbá az oktatással kapcsolatos kutatási eredmények hasznosításában.

Tekintettel arra, hogy az oktatási jogok biztosának széles körű legitimitást kell élveznie, és egyben gondoskodni kell arról, hogy kellő önállósággal végezhesse munkáját, célszerű az Országos Köznevelési Tanácsot megbízni azzal, hogy javaslatot tegyen az oktatási jogok biztosának személyére.

Budapest, 2011. november 23.

Osztolykán Agnes
LMP